

**Tasviriy san'atda kompetensiyaga yo'naltirilgan portfoliolarini yaratish
metodikasi**

Sayidmurodova Shaxlo Otamurod qizi

Navoiy Davlat Universiteti

70110501 – Tasviriy san'at magistratura ta'lim yo'nalishi

1-bosqich magistranti

Anotatsiya: Ushbu maqolada raqamli vositalardan foydalanib talaba portfoliolarini shakllantirishning metodikasi va afzalliklari o'rganilgan. Tadqiqotda raqamli texnologiyalar, interaktiv platformalar va onlayn vositalar orqali portfoliolarini yaratish talabalarning ijodiy, nazariy va amaliy kompetensiyalarini rivojlantirishga qanday xizmat qilishini tahlil qilinadi. Shu bilan birga, raqamli portfoliolar pedagoglarga o'quv jarayonini individuallashtirish, talabaning yutuq va kamchiliklarini aniqlash hamda ta'lim samaradorligini oshirish imkonini beradi.

Kalit so'zlar: talaba, portfolio, raqamli vositalar, interaktiv platforma, ta'lim metodikasi, ijodiy rivojlanish, reflektiv tahlil

Zamonaviy ta'lim jarayonida raqamli vositalardan foydalanish talabalarning shaxsiy portfoliolarini shakllantirishda muhim ahamiyat kasb etadi. Portfolio talabaning ijodiy ishlari, amaliy mashg'ulotlarda erishgan natijalarini va o'quv jarayonidagi yutuq hamda qiyinchiliklarni tizimli ravishda hujjatlashtirishga xizmat qiladi. Raqamli platformalar va interaktiv vositalar portfoliolarini yaratish jarayonini qulay va samarali qiladi, talabaning ijodiy salohiyatini oshiradi, pedagoglarga esa o'quv jarayonini individual tarzda boshqarish imkonini beradi.

Raqamli portfoliolar yordamida talaba o'z ishlarini raqamli formatda saqlashi, onlayn taqdim etishi va pedagoglar bilan baham ko'rishi mumkin. Shu bilan birga, video jarayonlar, ishlash bosqichlari va izohlarni qo'shish imkoniyati o'quv jarayonini interaktiv va qiziqarli qiladi. Raqamli portfoliolarini qo'llash talabaning o'zini baholash, reflektiv tahlil va ijodiy qarorlar qabul qilish ko'nikmalarini rivojlantirishga xizmat qiladi.

Raqamli vositalardan foydalanib talaba portfoliolarini shakllantirish bugungi ta'lim jarayonining eng muhim yo'nalishlaridan biridir. Portfolio talabaning ijodiy ishlari, amaliy mashg'ulotlarda erishgan natijalari va o'quv jarayonidagi yutuq va qiyinchiliklarni tizimli ravishda hujjatlashtirish imkonini beradi. Shu bilan birga, raqamli platformalar va interaktiv vositalar portfoliolarini yaratish jarayonini qulay,

samarali va zamonaviy qiladi, pedagoglarga esa talabaning individual rivojlanishini kuzatish va o‘quv jarayonini moslashtirish imkonini beradi.

Portfolio yaratish jarayoni bir necha bosqichdan iborat. Birinchi bosqich – talabaning ijodiy ishlarini yig‘ish va tartibga solishdir. Talaba o‘z ishlarini mavzular, texnikalar yoki o‘quv modullariga muvofiq tasniflaydi. Bu jarayon talabaning o‘z ishlarini tahlil qilish, o‘zgarishlarni kuzatish va ijodiy jarayonini rejalashtirish ko‘nikmalarini rivojlantiradi. Shu bilan birga, tartiblangan portfolio pedagoglarga talabaning kuchli va zaif tomonlarini aniqlash imkonini beradi.

Ikkinchi bosqich – reflektiv yondashuvni joriy etishdir. Talaba har bir ijodiy ish uchun qisqa izoh yozib, ishlash jarayonida duch kelgan qiyinchiliklar, o‘rganilgan texnikalar va erishilgan natijalarni tahlil qiladi. Refleksiya orqali talaba o‘zini baholash, tanqidiy fikrlash va ijodiy qarorlar qabul qilish ko‘nikmalarini rivojlantiradi. Shu bilan birga, pedagoglar reflektiv yozuvlarni tahlil qilib, talabaning individual rivojlanishini aniqlaydi va shaxsiy yondashuv asosida qo‘llab-quvvatlaydi.

Uchinchi bosqich – raqamli portfoliolar yaratish va yuritishdir. Raqamli vositalar yordamida talaba o‘z ishlarini raqamli formatda saqlashi, onlayn tarzda taqdim etishi va pedagoglar bilan baham ko‘rishi mumkin. Raqamli portfoliolar interaktiv bo‘lib, video jarayonlar, ishlash bosqichlari va izohlarni qo‘shish imkonini beradi. Shu tariqa, ta‘lim jarayoni yanada boyitiladi, talabaning ijodiy salohiyati kengayadi va o‘quv jarayoni qiziqarli bo‘ladi.

Kompetensiyaga yo‘naltirilgan portfoliolar pedagoglar uchun ham foydalidir. Pedagog talabaning portfoliolarini tahlil qilib, baholash mezonlarini belgilaydi, reflektiv yozuvlar orqali ishlash jarayonini qo‘llab-quvvatlaydi va individual yondashuv asosida tavsiyalar beradi. Shu tariqa, portfoliolar nafaqat o‘quv jarayonining nazorat vositasi, balki talabaning ijodiy rivojlanishini rag‘batlantiruvchi samarali metod sifatida ishlaydi.

Raqamli portfoliolar talabaning individual ijodiy uslubini aniqlash va rivojlantirish imkonini beradi. Talaba o‘z ishlarini tahlil qilganda, amaliy va nazariy bilimlarini uyg‘unlashtiradi, ijodiy qarorlar qabul qilish va mustaqil fikrlash ko‘nikmalarini rivojlantiradi. Shu bilan birga, portfoliolar o‘quv jarayonida hamkorlik, tajriba almashish va o‘zaro raqobat muhitini yaratadi, bu esa talabaning ijodiy salohiyatini oshiradi.

Shuningdek, raqamli portfoliolar orqali talaba o‘z ijodiy jarayonlarini real vaqtda kuzatishi mumkin. Video va foto materiallar, ishlash bosqichlari va izohlar jarayonni yanada interaktiv qiladi, pedagoglar esa jarayonni tahlil qilib, talabaning o‘quv

jarayonidagi yutuqlari va qiyinchiliklarini aniqlash imkoniga ega bo'ladi. Shu tariqa, raqamli portfoliolar pedagogik jarayonni individuallashtirish, baholashni samarali qilish va ta'lim sifatini oshirishga xizmat qiladi.

Portfolio yaratishda nazariy bilimlar va amaliy ishlarni integratsiya qilish muhim ahamiyatga ega. Talaba o'z portfoliolarida ishlash jarayonida nazariy bilimlarni amaliy faoliyat bilan bog'laydi, o'zini tahlil qiladi va ijodiy qarorlar qabul qilishni o'rganadi. Shu bilan birga, portfoliolar talabalarning o'zaro tajriba almashish va hamkorlik imkoniyatini yaratadi, bu esa ularning ijodiy salohiyatini yanada oshiradi.

Xulosa qilib aytganda, raqamli vositalardan foydalanib talaba portfoliolarini shakllantirish ta'lim jarayonini interaktiv va zamonaviy qiladi, talabaning ijodiy salohiyatini kengaytiradi, pedagoglarga esa o'quv jarayonini individual tarzda boshqarish va baholash imkonini beradi. Portfolio orqali talaba o'z ijodiy ishlarini tizimli ravishda hujjatlashtiradi, reflektiv tahlil qiladi va o'zini baholash ko'nikmalarini rivojlantiradi, shu bilan birga pedagogik jarayonda ta'lim samaradorligini oshiradi.

Ushbu maqolada raqamli vositalardan foydalanib talaba portfoliolarini shakllantirishning metodikasi va ahamiyati tahlil qilindi. Raqamli portfoliolar talabaning ijodiy, nazariy va amaliy kompetensiyalarini tizimli ravishda rivojlantirishga xizmat qiladi. Portfolio yordamida talaba o'z ishlarini hujjatlashtiradi, reflektiv tahlil qiladi va o'zini baholash ko'nikmalarini rivojlantiradi. Raqamli va interaktiv platformalardan foydalanish jarayonni samarali, qiziqarli va zamonaviy qiladi, pedagoglarga esa talabaning individual rivojlanishini kuzatish va o'quv jarayonini moslashtirish imkonini beradi. Shu tariqa, raqamli portfoliolar ta'lim jarayonida ijodiy kompetensiyalarni oshiruvchi, pedagogik jarayonda samarali va innovatsion vosita sifatida ahamiyat kasb etadi.

Foydalanilgan adabiyotlar

1. Шавдиров С. А. Подготовка будущих учителей к исследовательской деятельности // Педагогическое образование и наука. – 2017. – № 2. – С. 109-110.
2. Shavdirov S. A. Selection Criteria of Training Methods in Design Fine Arts Lessons // Eastern European Scientific Journal. – 2017. – № 1. – С. 131-134.
3. Shovdirov S. A. Tasviriy san'atni o'qitishda o'quvchilarning sohaga oid o'quv kompetensiyalarini shakllantirish omillari // Inter Education & Global Study. – 2024. – № 1. – С. 8-14.

4. Ibraimov X., Shovdirov S. Theoretical Principles of The Formation of Study Competencies Regarding Art Literacy in Students // Science and Innovation. – 2023. – Т. 2. – №. B10. – С. 192-198.
5. Baymetov B. B., Shovdirov S. A. Methods of Organizing Practical and Theoretical Classes for Students in The Process of Teaching Fine Arts // International Journal on Integrated Education. – 2023. – Т. 4. – № 3. – С. 60-66.
6. Шавдиров С. А. Ўқувчиларда тасвирий саводхонликка оид ўқув компетенцияларини шакллантиришнинг педагогик-психологик жиҳатлари // Современное образование (Узбекистан). – 2017. – № 6. – С. 15-21.
7. Shavdirov S. Method of organization of classes in higher education institutions using flipped classroom technology // AIP Conference Proceedings. – AIP Publishing LLC, 2025. – Т. 3268. – №. 1. – С. 070035.